

Rosalía de Castro

UN REPOLUDO

GAITEIRO

UNIDADE DIDÁCTICA
3º e 4º de Ed. Primaria

23 DE FEBREIRO, DÍA DE ROSALÍA

CEIP DE CARNOTA (A Coruña)
CEIP DE GALÁN, DE OSEIRO-ARTEIXO (A Coruña)
CEIP CIDADE VELLA, da CORUÑA
CEIP CHANO PIÑEIRO, de GONDOMAR (Pontevedra)
CEIP EMILIA PARDO BAZÁN, da CORUÑA
CEIP EUSEBIO DA GUARDA, da CORUÑA
CEIP FOGAR, de CARBALLO (A Coruña)
CEIP JUAN FERNÁNDEZ LATORRE, da CORUÑA
CEIP PLURILINGÜE MANUEL MURGUÍA, da CORUÑA
CEIP PLURILINGÜE MOSTEIRÓN, de SADA (A Coruña)
CEIP PLURILINGÜE SAN PEDRO DE VISMA, da CORUÑA
CEIP RAMÓN DE LA SAGRA, da CORUÑA

ROSALÍA DE CASTRO

Rosalía de Castro naceu o 23 de febreiro de 1837 en Santiago de Compostela e pasou unha infancia moi feliz coa súa nai en Padrón. Voltou, xa de moza, a Santiago a estudar música, arte e literatura e alí coñeceu a moitos escritores galegos.

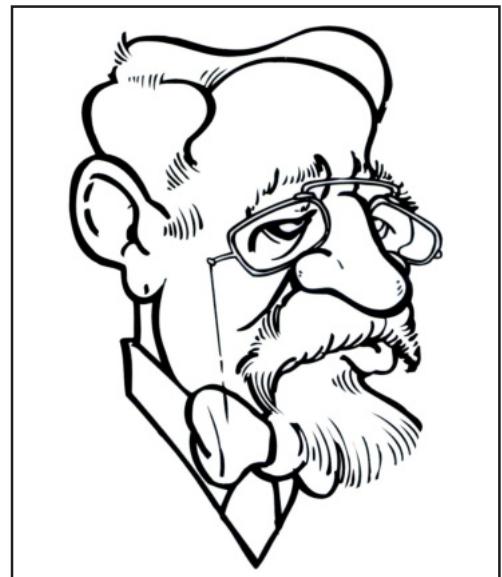
Despois marchou a Madrid onde coñeceu a Manuel Murguía co que casou e tivo sete fillos.

Rosalía foi unha escritora e poetisa galega moi importante. O seu libro «*Cantares Gallegos*» era o primeiro que se escribía, despois de moitos anos, no noso idioma.

Para celebrar a publicación deste libro de poemas cada 17 de maio celebramos o Día das Letras Galegas e cada 23 de febreiro lembramos que ese día foi o do nacemento da nosa escritora máis importante: Rosalía de Castro.

CARICATURA DE ROSALÍA DE CASTRO REALIZADA POR D. PINTOR

CARICATURA DE MANUEL MURGUÍA, MARIDO DE ROSALÍA, REALIZADA POR SIRO LÓPEZ.

ACTIVIDADES

1. Onde naceu Rosalía de Castro?

● _____

2. Que día?

● _____

3. Onde pasou a súa infancia?

● _____

4. Con quen viviu en Padrón cando era unha nena?

● _____

5. Como se chamaba o seu marido?

● _____

6. En que cidade o coñeceu?

● _____

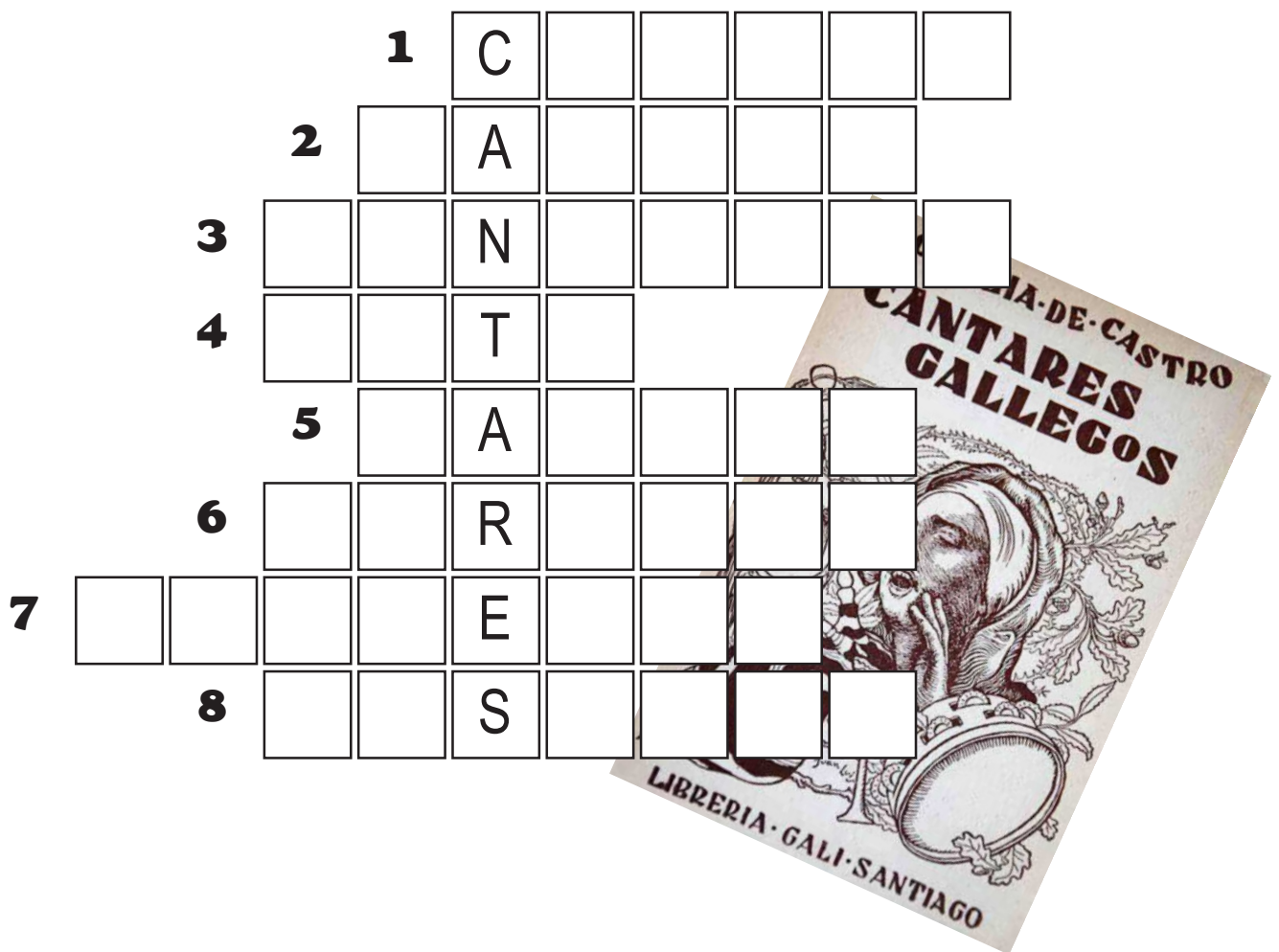
7. Cantos fillos tiveron?

● _____

8. Como se titula o primeiro libro de Rosalía escrito en galego?

● _____

9. Resolve este encrucillado con datos da vida de Rosalía.

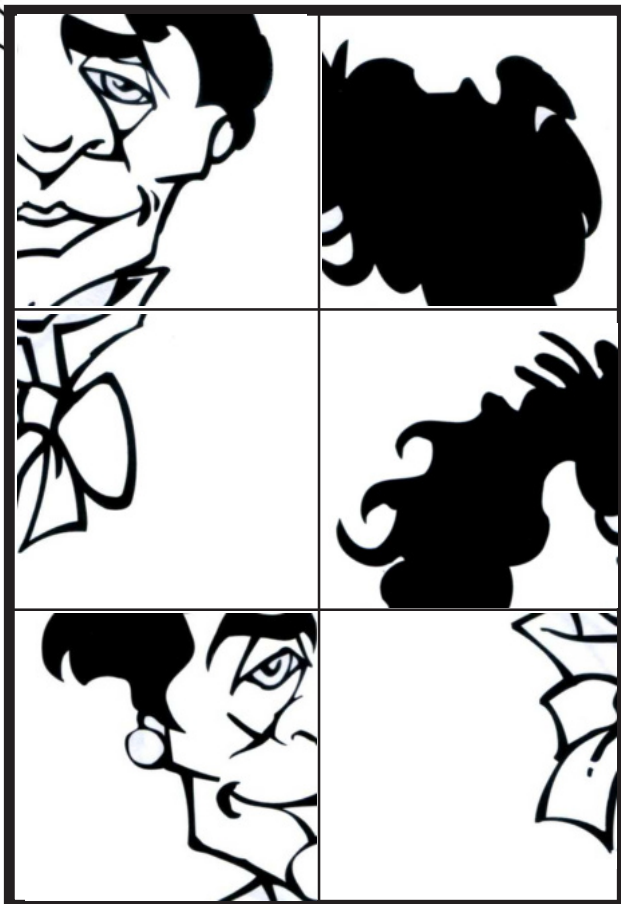
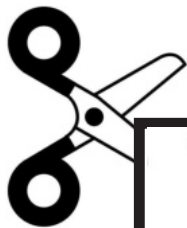
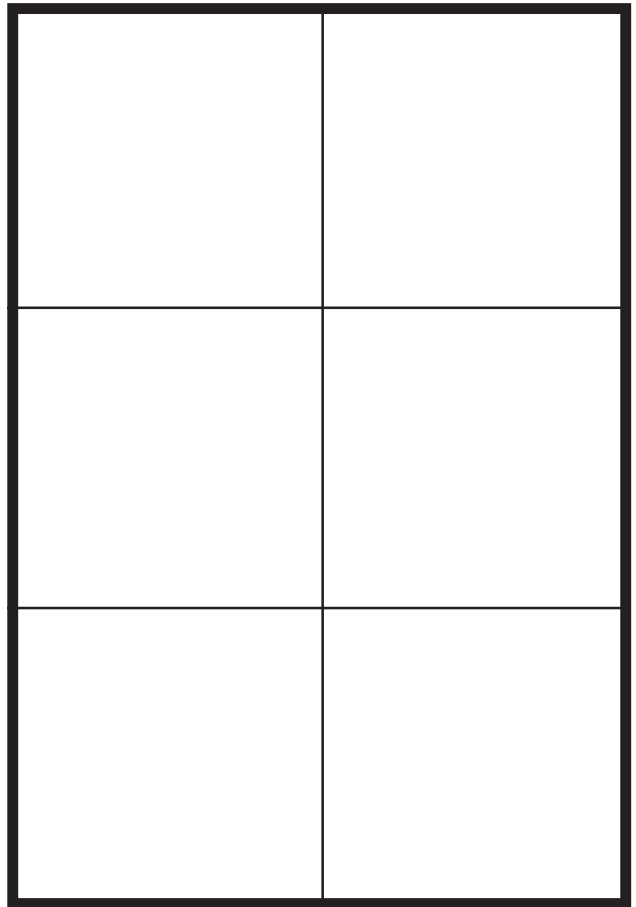
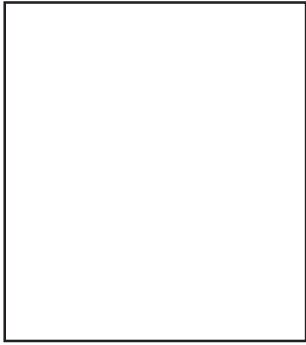

HORIZONTAIS

1. Apelido da autora do libro «*Cantares Gallegos*».
2. Cidade española na que coñeceu ao que sería o seu marido.
3. Cidade galega na que estudou música, arte e literatura.
4. Número de fillos que tiveron Rosalía e Manuel Murguía.
5. Localidade galega na que Rosalía pasou a súa infancia.
6. Apelido de Manuel, o marido de Rosalía de Castro.
7. Mes no que naceu Rosalía.
8. Nome da escritora galega máis importante.

1. CASTRO 2. MADRID 3.-SANTIAGO 4. SETE
5. PADRÓN 6. MURGUÍA 7. FEBREIRO 8. ROSALÍA

10. Recorta e compón o crebacabezas coa caricatura de Rosalía de Castro realizada por Siro.

11. De «*Cantares Gallegos*» fixéronse moitas edicións e con portadas variadas. Poderías ti deseñar unha portada nova?

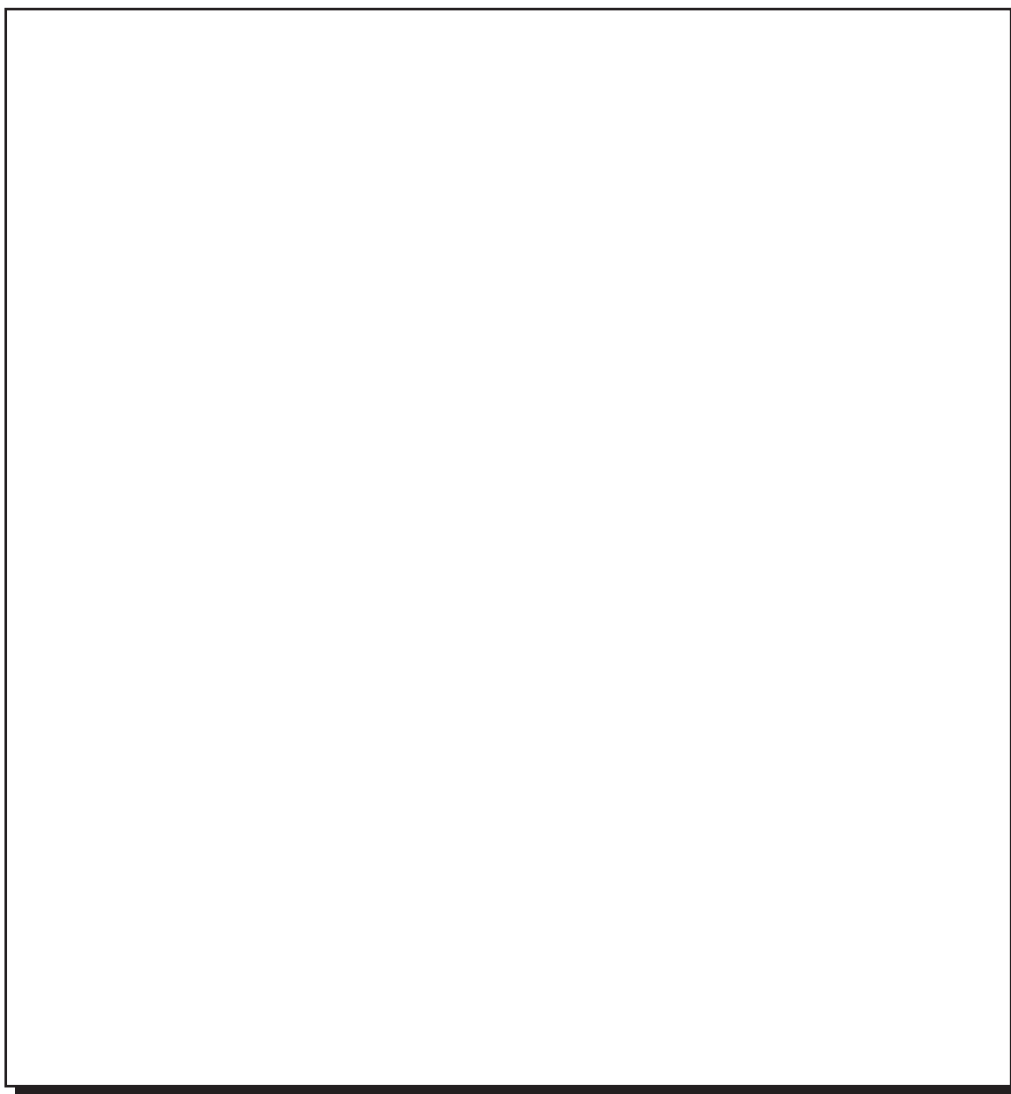

ROSALÍA DE CASTRO CANTARES GALLEGOS

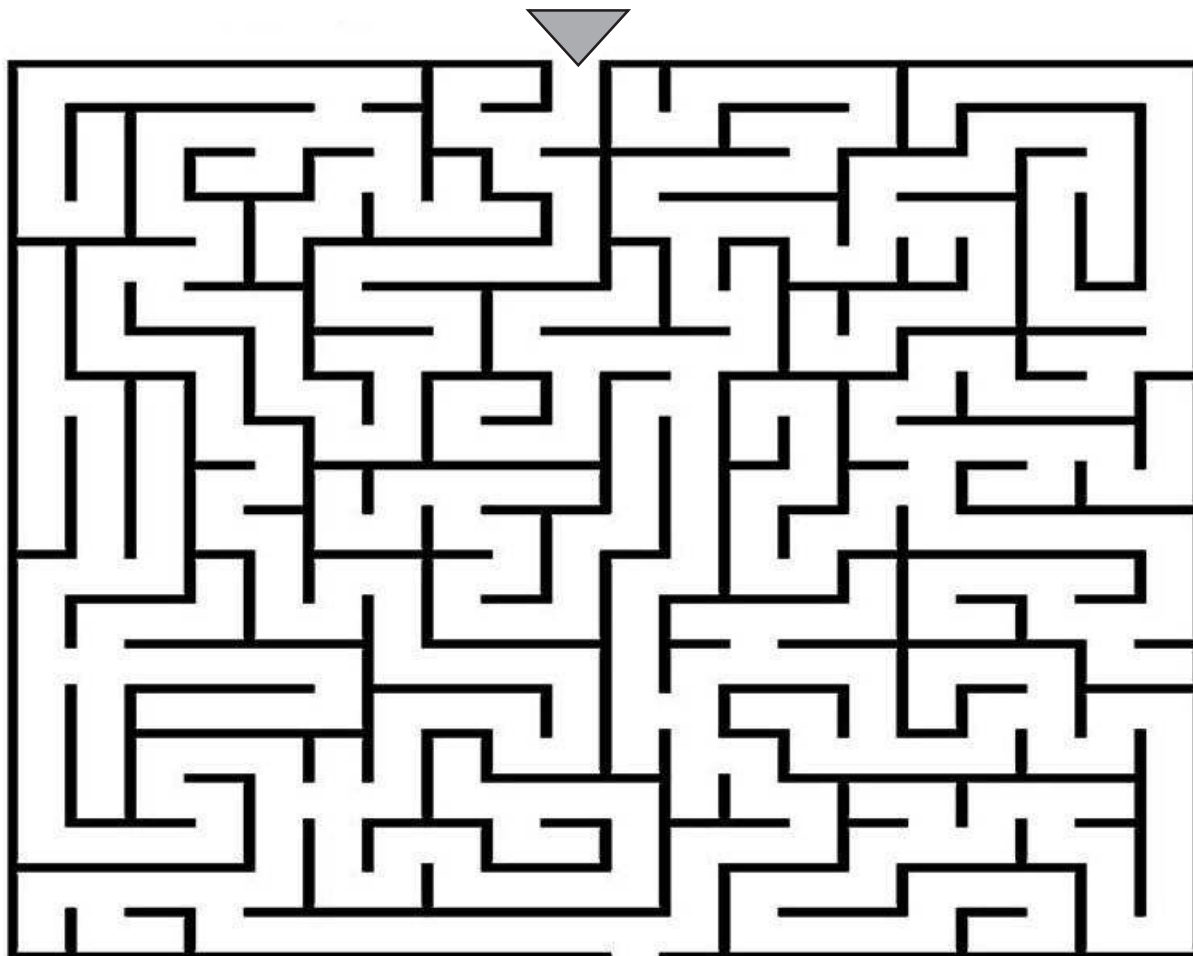
LIBRERÍA GALI · SANTIAGO

12. De Rosalía de Castro hai moi poucas fotos e si moitas caricaturas e debuxos. Atrévete a facer unha caricatura da autora?

13. Que camiño terá que seguir Rosalía para chegar a recoller os seus libros escritos en galego? Completa as súas portadas.

FOLLAS NOVAS
Rosalía de Castro

**CANTARES
GALLEGOS**
Rosalía de Castro

**CONTOS
DA MIÑA
TERRA**
Rosalía de Castro

UN REPOLUDO GAITEIRO

ROSALÍA DE CASTRO

Follas Novas

Un repoludo gaitero
de pano sedán vestido,
como un príncipe cumprido,
cariñoso e falangueiro,
entre os mozos o primeiro
e nas soedades sen par,
tiña costume en cantar
aló pola mañanciña:
*Con esta miña gaitiña
ás nenas hei de enganar.*

Sempre pola vila entraba
con aquel de señorío;
sempre con puxante brío
co tambor se acompasaba;
e se na gaita sopraba,
era tan doce soprar,
que ben fixera en cantar
aló pola mañanciña:
*Con esta miña gaitiña
ás nenas hei de enganar.*

O gaitero, óleo de Luís Seoane, 1950

COMPREENSIÓN

1. Como ía vestido o gaiteiro?

---

2. Como era? Arrodea.

ALTO CARIÑOSO RÁPIDO FALANGUEIRO TRANGALLEIRO

3. Que tiña por costume cantar pola mañanciña?

---

4. Completa estes versos coas palabras do recadro.

MOZOS FALANGUEIRO CUMPRIDO PANO REPOLUDO

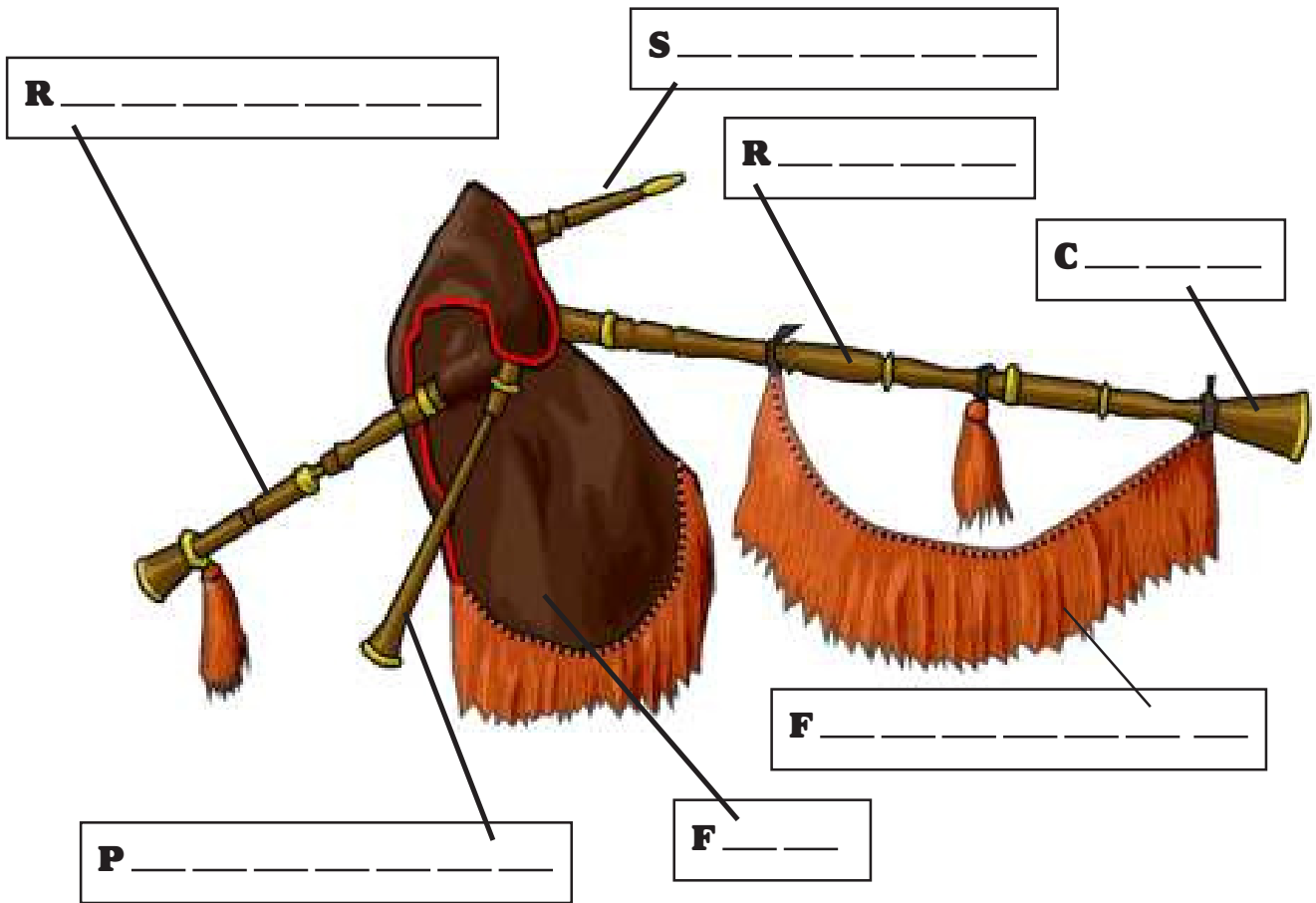
Un _____ gaiteiro
de _____ sedán vestido,
como un príncipe _____,
cariñoso e _____,
entre os _____ o primeiro.

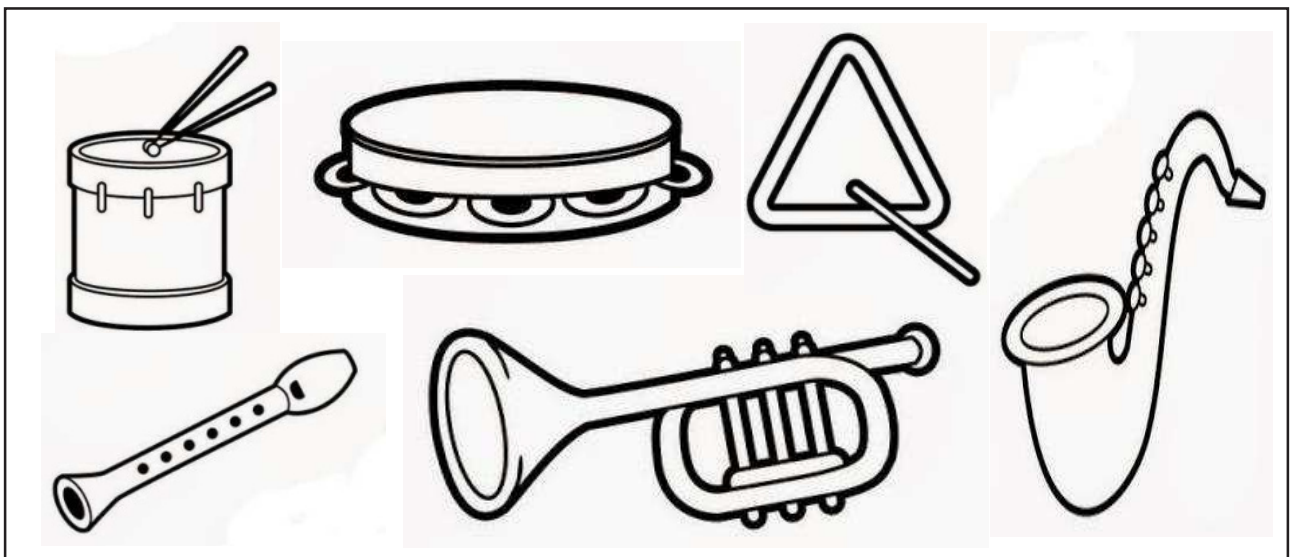
Muiñeira, detalle da serigrafía de Luís Seoane, 1967

5. Que nome teñen cada unha das partes da gaita galega?

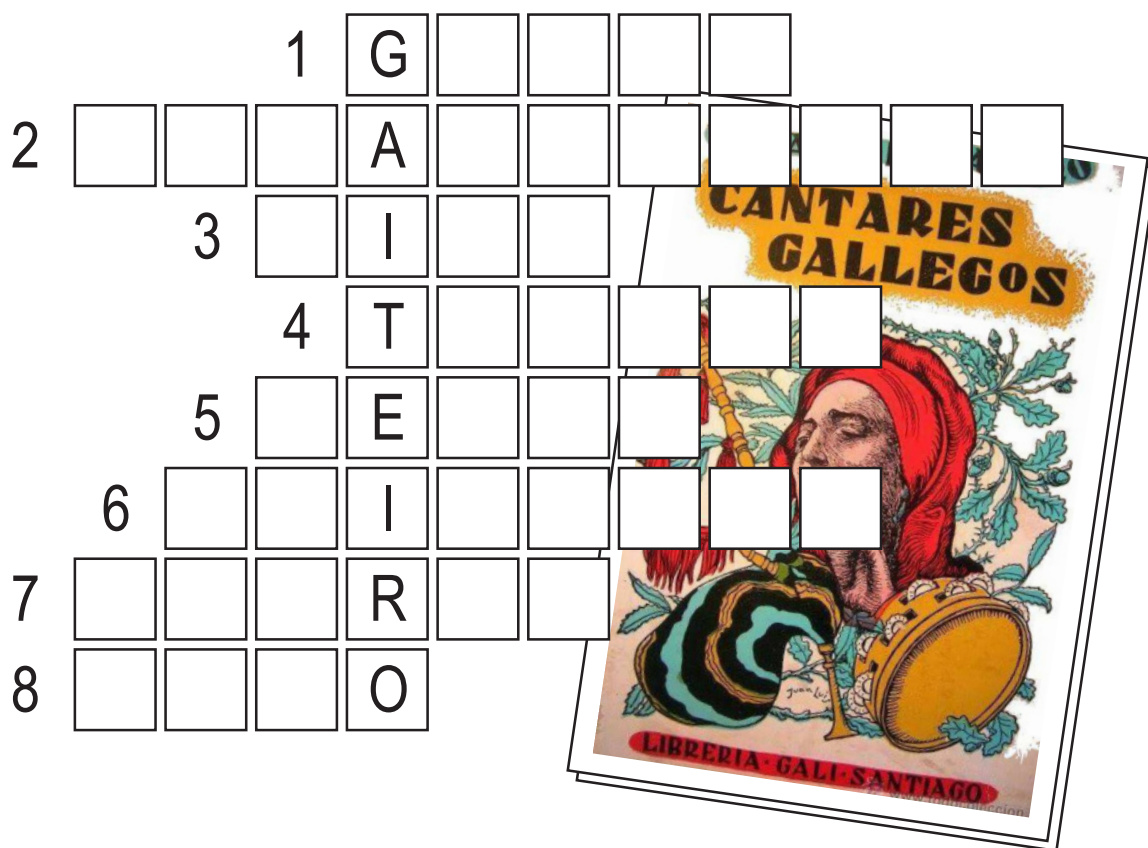
PUNTEIRO   SOPRETE   RONCO   COPA
FOL   FARRAPOS   RONQUETA

6. Que outros instrumentos son de vento? Coloréaos.

7. Resolve o encrucillado con palabras que aparecen no poema.

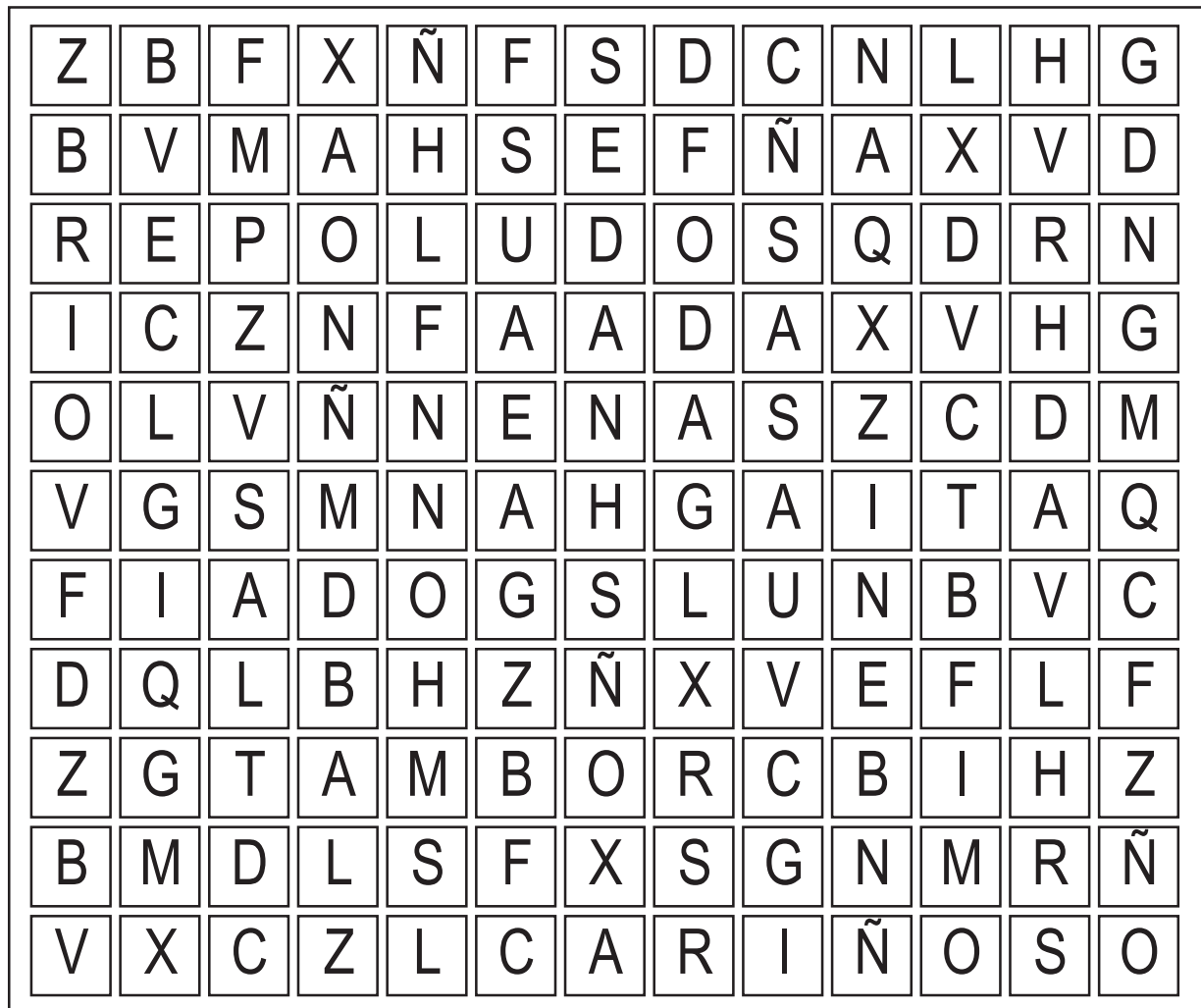
HORIZONTAIS

1. Instrumento musical de vento típico de Galicia.
2. Persoa moi sociable e faladora.
3. Poboación co tamaño entre unha cidade e unha aldea.
4. Instrumento de percusión, con caixa cilíndrica cuberta de pel e que se bate con dous paus, un en cada man.
5. Pano fino de seda.
6. Fillo do rei.
7. Botar aire pola boca facendo forza e estreitando os beizos.
8. Forza, ánimo.

1. GAITA 2. FALANGUEIRO 3. VILA 4. TAMBOR
5. SEDÁN 6. PRÍNCIPE 7. SOPRAR 8. BRÍO

8. Localiza na sopa de letras as palabras do poema que aparecen no recadro. Olló! As palabras tamén están en diagonal.

REPOLUDO	SEDÁN	FALANGUEIRO	GAITA	VILAS
TAMBOR	BRÍO	NENAS	MOZOS	CARIÑOSO

9. Cal é o contrario? Relaciona.

ENTRABA

REPOLUDO

BRÍO

DOCE

MOZO

FALANGUEIRO

- ESVELTO
- CALADO
- AMARGO
- MOZA
- SAÍA
- DESÁNIMO

10. Serás quen de completar o estrofa do poema de Rosalía de Castro? Usa as palabras do recadro e fai unha ilustración.

tolíñas   amores   mañanciñas   pensamento
festas   enganar   tocar   risa   chorar   namoradas

Nas _____, canto contento!
Canta _____ nas fiadas!
Todas, todas, _____,
déránlle o seu _____;
e el que de _____ sedento
quixo a todas _____,
cando as veu despois _____,
cantaba nas _____:
Non sexan elas _____
non veñan ao meu _____.

